V čísle:

Důsledky povodní se projevují u mnohých zaměstnavatelů. (Pracovní volno a odměňování zaměstnanců – str. 4)

KOVAX 28

TÝDENÍK ODBOROVÉHO SVAZU KOVO, ČÍSLO /13707/, ROČNÍK XLVII., 22. SRPNA 2002, CENA 3 KČ

Povodňové konto OS KOVO

Vážení kolegové, s ohledem na kritickou situaci způsobenou povodněmi přijalo výkonné vedení OS KOVO následující opatření:

1. Ke zmírnění škod způsobených povodněmi zřídí OS KOVO povodňové konto:
číslo účtu: **670754243/0300**
variabilní symbol: **13002002**
konstantní symbol: **0308**

Na toto konto mohou ZO OS KOVO a jednotlivci zasílat své příspěvky, které budou následně, po vyhodnocení škod na majetku členů OS KOVO, použity na pomoc s postiženým oblastech. Způsob realizace a rozdělení finanční pomoci projedná Předsednictvo OS KOVO na svém zasedání ve dnech 28. - 29. 8. 2002. Současně projedná operativní použití sociálně podpůrného fondu.

2. Hlavním koordinátorem pro sběr informací z postižených oblastí a nabídky pomoci z ostatních regionů (například volné kapacity pro ubytování dětí z postižených regionů, nabídky nápojů apod. obdobné jako v roce 1997) byl výkonným vedením OS KOVO pověřen místopředseda OS KOVO Miroslav Kosina.

Kontakt: tel.: 02/7446 2892, fax: 02/2254 078, mobil: 0602/2354 238, e-mail: kosina.Miroslav@cmkos.cz

Veškerá materiální i finanční pomoc bude úzce koordinovaná s krizovými štáby v postižených oblastech v součinnosti s metodickými pracovišti OS KOVO.

MIROSLAV KOSINA,
místopředseda OS KOVO

Zaj se vzrku, ať mi tady nenašlapeš...

Kde byly zatopeny podniky

Podle informací metodických pracovišť

Více než století voda zaplavila mnohé oblasti Čech. Nakolik se záplavy dotkly podniků, v nichž pracují členové OS KOVO, se Kovák (14. 8.) zajímal dotazem na příslušná metodická pracoviště (MP) OS KOVO: jihočeské, západočeské, severočeské a středočeské (pražské).

Telefonní spojení v regionech nefunguje vůbec, dovolal se na MP bylo možné pouze prostřednictvím mobilních telefonů (a i to v některých případech selhávalo). Co se tedy podařilo zjistit?

V západních Čechách jsou zčásti pod vodou Železiarny Hradec u Rokycan, uvedl pracovník MP Plzeň JUDr. Vladimír Šlich. Zároveň podotkl, že největší firma v kraji - Škoda Plzeň - se nachází na vyvýšeném, takže povodeň se jí rezervuje. Její zaměstnanci, kteří se nemůžili možnosti dostat do zaměstnání nebo mají zaplavené domy, mohli do pátku 15. 8. čerpat náhradní volno.

Podle informací vedoucího jihočeského MP i mg. Antonína Dvořáka je v tomto kraji

(Pokračování na str. 3)

V Mladé Boleslavi nelenili

Příklad konkrétní pomoci postiženým záplavami

Jednům z prvních, kdo bleskurychle zareagoval na povodňovou pohromu, byly odbory v Škodě Mladá Boleslav. „S pomocí při povodních máme už své zkušenosti," uvedl pro Kovák předseda odborů ve Škodě Auto Jaroslav Povšík.

„Velmi intenzivně jsme se podíleli na pomoci při záplavách na Moravě v roce 1997, podobně v Orlických horách a také u nás v Mladé Boleslavi. Nyní jsme tuto zkušenost aktivně uplatňovali komisí hledající cesty jak pomoci, a já jsem zároveň ve společné komisi s vedením firmy. Po odborové linii budeme využívat cesty konta Odborového svazu KOVO, které je pro tyto účely určeno, jíž jsme se rozhodli, že na něj odešleme 100 000 korun, a zároveň jsme vyhlásili sbírky na dílenských radách. Rovněž jsme se dohodli, že na pomoc využijeme dvě procenta z rezervního fondu našich firem.

(Pokračování na str. 2)

Rakouský odborář ukazuje českým kovákům obsah infobusu

Infobus v akci

Jak získávají rakouští odboráři nové členy

Co je to infobus a jak funguje? O tom se přijeli přesvědčit čeští kováci ke svým rakouským kolegům v červenci tohoto roku. Studijní cesta se uskutečnila pod vedením místopředsedy Odborového svazu KOVO Josefa Středuly v rámci projektu Phare Access Propagace práv pracujících v kovoprůmyslu ve vybraných regionech České republiky.

Lineční kováci ochutnají německé klobásičky

„Myšlenka infobusu vznikla v roce 1996," informoval naše kováčské zástupkyně ve školicím středisku rakouských kováků (GMT) v Linci Werner Schmidt, který má na starosti propagaci odborového svazu a práci s veřejností. O tuk použila infobusu poprvé vyrazil do ulic, přičemž musí zvládnout asi 250 masaerní ročně, a přitom ujede 25 až 30 tisíc kilometrů. *„Jeho prostřednictvím se nám daří získávat v Horních Rakousích asi 450 nových členů za rok,"* uvedl W. Schmidt. Pořizovací náklady, které činily 185 tisíc eur, se podle něj již dvojnásobně vrátily.

„Máme už plán nasazení na příští rok," ujistil W. Schmidt, *„a to na všech dvanáctset týdnů. S přístupem zemským zajemcům vytypováváme vhodné podniky. Infobus není jen na získání nových členů, ale i na posílení vědomí těch stávajících. Po každém shončení akce mají místní odboroví funkcionáři vyplnit dotazník, čehu konkrétního bylo dosaženo. Jsme úspěšní také před uzlovými středisky a školami."* Rakouský odborář však přiznal, že vždy úspěšní nejsou, a to především v případě nízkého podniků, v nichž nevzniknuje volený zástupce zaměstnanců v takzvané podnikové radě. Ale někdy se pokus zdaří i v takovémto případě. *„Jednou jsme jeli do jedné autoopravny, kde tento volený zástupce zaměstnanců nebyl,"* vzpomínal W. Schmidt. *„Do podniku nás odmítli pustit. Tak jsme vylákali vedoucího před bránu a dva z nás se nepozorovaně protáhli dovnitř, ale byli vyvedeni policií. Museli jsem tam být ještě dvakrát, ale nakonec naše úsilí přineslo ovoce."* Dnes už v tomto malém podniku volný zástupce zaměstnanců existuje. *„Pokud můžeme v podniku volné agitovat,"* připojil se Schmidtův spolupracovník Charlie, *„tak jdeme od prezidenta k prezidiu a jsme tam třeba dva až tři dny. U pásové výroby se snažíme uchytit u vedoucí při zřídění směn. Přijdeme vždy s tím, že jdeme prezentovat obecně nové informace. Sběr svým řekneme někdy něco trochu jinčho než pak řídem."* Samotný infobus je vybaven audiem, videem, zasedacími stamy a dalšími potřebnými věcmi.

Do poněkud složitých odborových struktur v Rakousku zasvětil české kováky Gerhard Kahnert z římského střediska GMT pro Horní Rakousy. Vedle odborových svazů, v nichž je členství dobrovolné, existují v jednotlivých firmách ještě podnikové rady, které by měly existovat na základě ústavního zákona o práci. Pokud se však nenajde žádný kandidát na ústupce zaměstnanců, lze něho by tito zvolili, podnikoví rada nemůže vzniknout. Kromě toho existují v Rakousku ještě obinické komory, jejichž vznik je dán rovněž ze zákona. *„Pokud dojde k závažnějším rozporům mezi vedením firmy a zaměstnanci, obrátí se vedlejší zástupce podnikové rady na odbory, a my můžeme účinně tlačit na pilu tam, kde máme vysoké procento členů,"* vysvětlil G. Kahnert.

Text a snímky (ben)

Přehled všech sociálních dávek k 1. 4. 2002

IV./4. Dávky sociální péče

V našem pravidelném seriálu, který jsme připravili pro členy OS KOVO a jejich blízké, se věnujeme, jak napovídá i název seriálu, všem sociálním dávkám v České republice. Po dávkách státní sociální podpory, nemocenského a důchodového pojištění jsme se v předchozí části seriálu dostali až k poslední významné oblasti - k sociální péči. Seznámili jsme s právní úpravou této oblasti a provedli výklad některých pojmů, s nimiž se budeme u dávek sociální péče setkávat. V této - stejně jako minulé - části sociální péče se již věnujeme konkrétním dávkám.

3) Fakultativní dávky

a) Fakultativní dávky sociální péče při nedostatečném příjmu

Smyslem fakultativních dávek je pomoc občanům, kteří nejsou sociálně potřební, ale hrozí jim vážná újma na zdraví. Fakultativními dávkami jsou řešeny i případy, kdy nevzniká nárok na dávku, protože podmínku sociální potřebnosti nesplňuje některá ze společně posuzovaných osob, a občan si nemůže vlastním přičiněním zajistit výživu svou a svých děti.

Fakultativními dávkami umožňuje zákon o sociální potřebnosti řešit případy, kdy **občan a osoby s ním společně posuzované nemají dostatečný příjem, ale přitom nesplňují podmínky sociální potřebnosti pro přiznání dávek určených sociálně potřebným občanům.**

Druhy fakultativních dávek - Fakultativní dávky se poskytují:

* **Občanovi, který nesplňuje podmínky pro poskytování dávek sociální péče a hrozí mu přitom vážná újma na zdraví**, může být poskytnuta v nezbytném rozsahu pomoc formou věcné nebo peněžité dávky, popřípadě služby sociální péče. Například se fakultativní dávka poskytuje osobám, které jsou nemocné, ale nemají nárok na nemocenské ani na hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání.

* **Občanovi, kterému nelze přiznat dávku sociální péče proto, že podmínky stanovené tímto zákonem nesplňují ostatní společně posuzované osoby, může být poskytnuta v nezbytném rozsahu pomoc formou věcné nebo peněžité dávky, popřípadě služby sociální péče**, nemůže-li občan vlastním přičiněním zajistit nutnou výživu svou a svých dětí a nezbytné náklady na domácnost.

* **Nezletilému občanovi, který nemá trvalý pobyt na území České republiky, může být poskytnuta v nezbytném rozsahu pomoc, jestliže mu hrozí vážná újma na zdraví nebo je ohrožena jeho řádná výchova** a pomoc nelze poskytnout podle zákona č. 498/1990 Sb., o uprchlících. Pomoc lze poskytnout formou věcné nebo peněžité dávky, popřípadě poskytnutím služby sociální péče.

Forma a výše dávky:

Výše dávky odpovídá jejímu smyslu - poskytnout **pomoc v nezbytném rozsahu. Obvykle je proto dávka nižší než částky životního minima.** Poskytnuta může být věcná dávka k zabezpečení konkrétních potřeb nezletilých dětí, nebo peněžitá dávka. Jde o jednorázovou nebo opakující se dávku. **V některých případech** je dávka poskytnuta až **do výše částek životního minima.**

b) Fakultativní dávka poskytovaná obcí v samostatné působnosti

Obec může v samostatné působnosti poskytnout občanům, kteří se ocitli v mimořádně nepříznivých sociálních podmínkách, jednorázový peněžitý příspěvek. O poskytnutí tohoto příspěvku uvědomí příslušný pověřený obecní úřad, popřípadě příslušný okresní úřad.

c) Bezúročné půjčky

Formou výpomoci v nepříznivé situaci, kterou občan může překonat s pomocí peněžní půjčky, jsou bezúročné půjčky.

Okresní úřady mohou poskytovat **občanům, kteří se ocitli v nepříznivé životní situaci, kterou mohou překonat pomocí půjčky, bezúročné půjčky**. Podmínkou je, že nemohou půjčku získat jinak. Půjčku nelze poskytnout bez uzavření písemné smlouvy o lhůtách splatnosti a výši splátek. Okresní úřad ji s občanem uzavře po právní moci rozhodnutí o poskytnutí půjčky. Smlouva musí mít písemnou formu.

Výše půjčky:

Půjčka může být občanu poskytnuta **nejvýše do 20 000 Kč**. Podmínkou je ve smlouvě uvedený **závazek občana splatit půjčku nejpozději do pěti let** od jejího poskytnutí. **Občanům, kteří splňují podmínky pro poskytnutí příspěvku na zakoupení motorového vozidla nebo příspěvku na celkovou opravu motorového vozidla**, může být poskytnuta **půjčka až do výše 40 000 Kč**. Příspěvek se poskytuje občanu s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, který motorové vozidlo bude používat pro svou dopravu a který není umístěn k celoročnímu pobytu v ústavu sociální péče nebo ve zdravotnickém či obdobném zařízení a který je odkázán na individuální dopravu.

Půjčka rodiči dítěte:

Příspěvek na zakoupení motorového vozidla nebo příspěvek na celkovou opravu motorového vozidla, a tedy i **půjčka do 40 000 Kč, se poskytne též rodiči nezaopatřeného dítěte,** jde-li o dítě starší tří let s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, dítě úplně nebo prakticky nevidomé nebo mentálně postižené, jehož mentální postižení odůvodňuje přiznání mimořádných výhod pro těžce zdravotně postižené občany III. stupně. Podmínkou pro poskytnutí příspěvku je, že rodič bude motorové vozidlo používat pro dopravu tohoto dítěte. Za rodiče se považuje pro účely těchto příspěvků též osoba, které bylo dítě svěřeno do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu. Pokud je dítě umístěno k celoročnímu pobytu v ústavu sociální péče, popřípadě ve zdravotnickém nebo obdobném zařízení, je též podmínkou pro poskytnutí příspěvku, že rodič dítě pravidelně navštěvuje.

B) Účelové dávky

Dalším okruhem dávek sociální péče jsou dávky k řešení specifických problémů občanů.

1. Příspěvek rodičům s nezaopatřenými dětmi, nezaopatřeným dětem a těhotným ženám

Smyslem těchto příspěvků je pomoci rodičům s nezaopatřenými dětmi, nezaopatřeným dětem a těhotným ženám při úhradě jejich jednorázových mimořádných výdajů. Jde o peněžité a věcné dávky.

Výše dávky - Jednorázové peněžité dávky mohou být poskytnuty **do výše 15 000 Kč, věcné dávky do výše 8 000 Kč**, ve výjimečných případech **až do výše 15 000 Kč**.

Poskytování dávek - Dávku poskytuje **pověřený obecní úřad příslušný podle místa trvalého pobytu žadatele** o dávku. Žádost by měla obsahovat zdůvodnění, proč občan není schopen sám mimořádné náklady plně nebo částečně uhradit. Je třeba počítat s tím, že obecní úřad bude požadovat potvrzení o příjmech společně posuzovaných osob.

2. Příspěvek na pořízení základního vybavení dítěte

Příspěvek je určen budoucím pěstounům na obstarání základních potřeb pro dítě.

Tento jednorázový peněžitý příspěvek na pořízení základního vybavení dítěte se poskytuje občanům, kteří se ujali se souhlasem příslušných orgánů dítěte, které jim má být svěřeno do pěstounské péče.

Výše příspěvku:

Příspěvek lze poskytnout **do výše 4500 Kč u dětí předškolního** věku a **do výše 6000 Kč u ostatních dětí**. V této výši lze poskytnout jednorázový peněžitý příspěvek též občanovi, kterému bylo předběžným opatřením svěřeno dítě a který má být ustanoven opatrovníkem dítěte. Jednorázový peněžitý příspěvek se poskytne vždy, jde-li o dítě, které dosud žilo v zařízení pro výkon ústavní výchovy.

3. Příspěvek při uzavření manželství

Další fakultativní dávkou je příspěvek při uzavření manželství. Okresní úřad ho může poskytnout při uzavření manželství **dítěti, které do uzavření manželství bylo v pěstounské péči. Jde o jednorázový peněžitý příspěvek, který je určen k úhradě výdajů spojených s vybavením domácnosti**.

Výše příspěvku - Jednorázový peněžitý příspěvek lze poskytnout až **do výše 10 000 Kč**.

Poskytování dávky - Dávku poskytuje okresní úřad podle místa trvalého pobytu dítěte.

4. Příspěvek na úhradu za užívání bytu nezaopatřeného osiřelého dítěte

Účelem této dávky je přispět nezaopatřenému osiřelému dítěti v náhradní péči, popřípadě zletilému nezaopatřenému osiřelému dítěti, které se připravuje na povolání, na které přešlo právo osobního užívání bytu a služby s tím spojené. Podmínkou je, že dítě nemá vlastní postačující příjem.

Výše dávky:

Opakující se peněžitý příspěvek se poskytuje **ve výši úhrady za užívání bytu a služby s tím spojené snížené o částku, o kterou příjem dítěte včetně přídavku na dítě převyšuje částku životního minima** považovanou za potřebnou k zajištění výživy a ostatních osobních potřeb a podíl společných nákladů na domácnost. Příspěvek může být poskytnut také ve výši potřebné **k** úhradě dluhu, který nezaopatřenému osiřelému dítěti již vznikl.

Poskytování dávky - Dávku poskytuje okresní úřad podle místa trvalého pobytu dítěte.

5. Příspěvek na rekreaci dětí důchodce

Občanu, který je **poživatelem některého z důchodů z důchodového pojištění** a který je **sociálně potřebný**, může pověřený obecní úřad **na vlastní dítě nebo na osvojené dítě anebo na dítě převzaté do péče nahrazující péči rodičů** poskytnout příspěvek na rekreaci, pokud nelze takový příspěvek poskytnout ze zaměstnání důchodce nebo druhého rodiče dítěte. Musí jít o **dítě ve věku do skončení povinné školní docházky**. Příspěvek na rekreaci dítěte **může být poskytnut i v případě, že důchodce nesplňuje podmínky sociální potřebnosti**, ale **jeho rodina má zvýšené životní náklady** v důsledku déle trvající nemoci nebo invalidity některého z členů rodiny. Rovněž lze příspěvek na rekreaci dítěte poskytnout **důchodci, který je účastníkem odboje**, popřípadě i **z jiných vážných důvodů.**

Výše příspěvku - Příspěvek na rekreaci dítěte činí **80 % celkových nákladů za rekreaci** dítěte. Výjimečně může být příspěvek přiznán vzhledem **k** příjmovým a majetkovým poměrům rodiny **až do výše celkových nákladů na rekreaci dítěte**.

Poskytování dávky - Dávku poskytuje obecní úřad podle místa trvalého pobytu žadatele.

C) Dávky pro občany společensky nepřizpůsobené

Společensky nepřizpůsobení občané - Za občana společensky nepřizpůsobeného se považují zejména **občané propuštění z výkonu trestu odnětí svobody**, občané, **proti nimž je vedeno trestní řízení**, občané **závislí na alkoholu a jiných toxikomaniích**, občané **žijící nedůstojným způsobem života** a občané **propuštění ze zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy po dosažení zletilosti**. Jestliže tito občané splňují podmínku sociální potřebnosti, může jim být poskytnuta k jejich specifické potřebě peněžitá nebo věcná dávka. Vedle toho mohou dostat i dávky řešící nedostatečný příjem, o nichž jsme se již zmínili předtím.

Výše dávky - Tato fakultativní dávka je jednorázovou peněžitou nebo věcnou dávkou a lze ji poskytnout **do výše 1000 Kč.**

Poskytování dávky - Dávku poskytuje okresní úřad podle trvalého bydliště žadatele o dávku.

Nedali mi sociální dávky, tak mám hrozný absťák...

D) Dávky občanům, kteří potřebují zvláštní pomoc

1. Dávky občanům žijícím v mimořádně obtížných poměrech

Tyto dávky jsou určeny občanům, kteří se **přechodně ocitli v mimořádně obtížných poměrech,** nebo **občanům, kteří v takových poměrech žijí**. Podle § 51 vyhlášky č. 182/1991 Sb. pověřené obecní úřady pomáhají občanům, kteří se přechodně ocitli v mimořádně obtížných poměrech nebo v nich žijí, k překonání nepříznivých životních situací. Jde například o ztrátu zaměstnání a hledání nového zaměstnání. Dávka může být poskytnuta i ke zvyšování kultury bydlení, k péči o výchovu a vzdělávání dětí nebo ke specifickému účelu při kulturním rozvoji nebo využívání volného času. Při splnění podmínky sociální potřebnosti mohou poskytovat pověřené obecní úřady těmto občanům peněžité a věcné dávky.

Výše dávky - Výše dávky není stanovena. Poskytuje se fakultativní peněžitá nebo věcná dávka podle konkrétního případu.

Poskytování dávky - Dávku poskytuje obecní úřad podle místa trvalého pobytu oprávněné osoby.

2. Dávky z důvodu živelní pohromy nebo požáru

Pověřené obecní úřady mohou poskytnout se zřetelem na majetkové poměry občana a jeho rodiny **peněžitou dávku občanům, kteří se přechodně ocitli v mimořádně obtížných poměrech z důvodu živelní pohromy nebo požáru**.

Výše dávky - Peněžitou dávku lze poskytnout až **do výše 30 000 Kč**. Podmínka sociální potřebnosti se v tomto případě, kdy se občané dostali do mimořádně obtížných poměrů z důvodu živelní události nebo požáru, nezkoumá.

Poskytování dávky - Dávku poskytuje obecní úřad.

E) Dávky určené těžce zdravotně postiženým osobám a osobám pečujícím o takové osoby

Dávky určené těžce zdravotně postiženým osobám mají umožnit nebo částečně umožnit zapojení těchto osob do života, tedy přispět k odstranění bariér mezi zdravotně postiženými a zdravými občany. Oprávněné osoby jsou pro tyto dávky různě vymezeny. Některé dávky jsou vázány na přiznání tzv. **mimořádných výhod pro těžce zdravotně postižené občany**. Tyto mimořádné výhody mohou být přiznány občanům starším jednoho roku s těžkým zdravotním postižením uvedeným v příloze č. 2 vyhlášky č. 182/1991 Sb.

Zdravotní postižení odůvodňující poskytování mimořádných výhod

(příloha č. 2 vyhláška č. 182/1991 Sb.):

1. **Mimořádné výhody I. stupně** (průkaz **TP**) se přiznávají zejména v těchto případech postižení:

a) ztráta úchopové schopnosti nebo podstatné funkční omezení horní končetiny (například na podkladě anatomické ztráty, ochrnutí, mízního edému),

b) anatomická ztráta jedné dolní končetiny od kloubu Lisfrankova (art. metatarso-tarsální) výše,

c) podstatně funkční omezení jedné dolní končetiny (například na podkladě těžké parézy),

d) zkrácení jedné dolní končetiny přesahující 5 cm,

e) pakloub kosti holenní,

f) ztuhlost kolenního nebo kyčelního kloubu,

g) stav po implantaci endoprotézy kyčelního nebo kolenního kloubu s dobrou nebo mírně porušenou funkcí operované končetiny,

h) postižení cév dolní končetiny s těžkými trofickými změnami a se závažnou poruchou krevního oběhu, případně varikosní komplex obou dolních končetin s obdobným postižením,

ch) záchvatová onemocnění spojená se ztrátou vědomí dostavující se alespoň několikrát měsíčně.

2. **Mimořádné výhody II. stupně** (průkaz **ZTP**) se přiznávají zejména v těchto případech postižení:

a) vrozené nebo získané defekty odpovídající stavům po amputaci v obou bércích nebo (u jednostranného postižení) v kloubu kolenním a výše,

b) funkční ztráta jedné dolní končetiny, například na podkladě úplného ochrnutí (plegie) této končetiny,

c) současné amputační ztráty podstatných částí jedné dolní a horní končetiny,

d) těžší funkčně významné parezy dvou končetin,

e) pakloub stehenní kosti,

f) stav po implantaci endoprotézy kyčelního nebo kolenního kloubu s výrazně porušenou funkcí operované končetiny,

g) stavy po úrazech nebo nemocích páteře s následnými těžkými poruchami hybnosti,

h) těžké obliterace cév dolních končetin s výrazným trofickým postižením a s výrazným funkčním postižením hybnosti,

ch) těžké kyfoskoliózy spojené s kardiopulmonální nedostatečností,

i) vady a nemoci srdce s prokázanou chronickou oběhovou nedostatečností trvající i při zavedené léčbě,

j) objektivně prokázaná dechová nedostatečnost těžkého stupně,

k) pokročilá stadia Bechtěrevovy nemoci (počínaje IV. stadiem),

l) úplná nebo praktická hluchota,

m) chronické vady a nemoci interního charakteru trvale značně ztěžující pohybovou schopnost.

3. **Mimořádné výhody III. stupně** (průkaz **ZTP/P**) se přiznávají zejména v těchto případech postižení:

a) anatomická nebo funkční ztráta dvou končetin,

b) současné ztuhnutí páteře i velkých kloubů v konečném stadiu Bechtěrevovy nemoci,

c) závažné mentální postižení stupně imbecility nebo idiocie,

d) úplná nebo praktická slepota obou očí,

e) úplná nebo praktická hluchota u dětí do skončení docházky do základní školy,

f) trvalé nebo dlouhodobé těžké multiorgánové selhávání, pokud podstatně omezuje pohybové nebo orientační schopnosti občana.

4. **U nemocí a vad neuvedených v této příloze**, pokud podstatně omezují pohybovou nebo orientační schopnost, **se funkční postižení porovnává s indikacemi uvedenými v bodech 1 až 3**.

JUDr. ZDENĚK HÁJEK,
právní poradce ČMKOS

(Pokračování příště)

V Mladé Boleslavi nelenili

(Dokončení ze str. 1)

jsme také rozmístili na branách, aby se mohli zapojit všichni zaměstnanci. Naše odborová organizace otevřela všechny své objekty, aby se v nich mohly ubytovat bezprizorní děti a rodiny. Spolu s firmou jednáme o dalším způsobu pomoci. Jednou ze zvažovaných forem by bylo nakoupení čisticích prostředků. Rovněž zvažujeme ve spolupráci s vedením OS KOVO, jakým způsobem se členové naší rady mladých zapojí do úklidových prací. Pokusíme se s firmou dojednat uvolnění dalších lidí pro tyto účely,“ řekl J. Povšík.

Firma Škoda Auto povodněmi přímo zasažena nebyla, ale nepřímo trpí škody kvůli váznoucím dodávkám a rovněž potížemi s dopravou, čímž je postižen její odbyt. (ben)

Montánní unie vypršela

Ocelářství mezi historií a budoucností Evropské unie

Letos v létě vypršela po 50 letech platnost Evropské dohody o uhlí a oceli neboli Smlouvy ECSC, označované jako Montánní unie. Evropská federace kováků k tomu vydala následující zprávu.

Zkušenosti s ECSC demonstrovaly, že restrukturalizace ocelářství sociálně přijatelným způsobem je možná a že konkurenceschopnost evropského ocelářského průmyslu je výsledkem kontinuálního výzkumu a inovačních aktivit, podporovaných kontinuálním sektorovým sociálním dialogem.

V souvislosti s ukončením platnosti Smlouvy ECSC Evropská federace kováků (EMF) vřele oceňuje proevropsky zaměřené lidi a jejich odborové organizace, kterým se po 50 let dařilo chránit a podporovat zaměstnanost a životní standardy zaměstnanců v průmyslu uhlí a oceli, podílejících se na zásadních rozhodnutích, jež ovlivňují jejich rodiny a komunity.

Smlouva ECSC hrála zásadní úlohu v rozvoji ocelářského průmyslu tím, že jí ze strany Evropské komise byla poskytnuta „vysoká autorita", včetně nástrojů pro tvorbu vhodné evropské průmyslové politiky. Smlouva rovněž zachovala důstojnost pracujících, jejich rodin a komunit na stejné úrovni jako cíle ekonomického a technologického progresu.

Díky Smlouvě bylo možné efektivně zvládnout řadu krizí, které se objevily v obou sektorech. Pokud jde o restrukturalizaci, která dosahovala extrémně vysokých nákladů, bylo možné ji zvládnout díky nástrojům, které Smlouva poskytovala a které podmínily mimo jiné kontinuální inovaci procesů a produktů v sektorech ECSC.

Výzkumné a inovační programy, programy na školení a rekvalifikaci zaměstnanců, sociální opatření, investiční půjčky, stavební programy, cenová a konkurenční politika, statistika a strukturovaný sociální dialog fakticky dokázaly efektivnost nástrojů jednotné, konzistentní, rozvojové strategie.

Výzkumné aktivity rovněž výrazně napomohly ke zlepšení pracovních podmínek a ekologické kompatibilitě výrobních technologií, začlenění socioekonomických aspektů, a to ještě dříve, než o nich ostatní sektory vůbec začaly uvažovat.

Smlouva ECSC byla prvním příkladem sektorově založeného dialogu na evropské úrovni - prostřednictvím vytvoření Konzultativního výboru ECSC - orgánu, který se skládal ze zástupců výrobců, pracujících, spotřebitelů a dealerů obou průmyslů.

Konzultativní výbor dal hlas a vyslyšel závazky generaci podnikatelů, pracujících, techniků, manažerů a zástupců odborů z daných sektorů, které spolu s lokálními, národními a evropskými institucemi byly oporou ECSC.

EMF vyjadřuje své uspokojení s úlohou, kterou hrálo odborové hnutí v budování této „bezpečné báze".

Dědictví zkušeností s ECSC nebude ztraceno, ale bude vhodně využito při pokračování:

- výzkumných aktivit „Výzkumný program v rámci Výzkumného fondu uhlí a oceli";
- strukturovaného sektorového dialogu v rámci Konzultativního subvýboru pro uhlí a ocel a průmyslové konverze v kontextu Ekonomického a sociálního výboru, s cílem transferu sektorového intervenčního modelu ECSC do ostatních hlavních evropských průmyslových sektorů;
- sociálního dialogu Smíšeného ocelářského výboru, prostřednictvím vytvoření výboru pro sektorový sociální dialog pro evropský ocelářský průmysl.

Pokud jde o poslední bod, generální tajemník EMF Reinhard Kuhlmann podtrhl: *„Potvrzuji naši ochotu pokračovat v průmyslovém a sociálním dialogu a ve smysluplných konzultacích s EUROFERem a evropskými institucemi, zejména s Komisí a Parlamentem. EMF vyzývá EUROFER, aby v rámci tohoto historického data bez prodlení udržel svou zodpovědnost a vyřešil otázku své legitimnosti a mandátové problémy. V jiném případě by bylo možné nabýt dojmu, že na straně EUROFERu a evropského ocelářského průmyslu chybí vůle pokračovat v sociálním dialogu. Smíšený ocelářský výbor musí být okamžitě začleněn do rámce institucionalizovaného sociálního dialogu. Po 50 letech plodné spolupráce a konzultací je zcela nemyslitelné, že nebude existovat žádná kontinuita, pokud jde o sociální dialog."*

Poslední prezident Konzultativního výboru ECSC Enrico Gibellieri uvedl: *„Je skvělé, že dnes můžeme s hrdostí říci, že jsme byli úspěšní. Tato zkušenost nabývá velké hodnoty a důležitosti, pokud jde o rozšíření Evropské unie, a to i s ohledem na průmyslové a sociální problémy, se kterými se v současné době potýkají kandidátské země."*

DANA SAKAŘOVÁ,
mezinárodní odbor OS KOVO

Zlepšovatelství a vynálezectví:

Co nás čeká po vstupu ČR do EU?

Jaké změny nás čekají v oblasti zlepšovatelství a vynálezectví při vstupu České republiky do Evropské unie? Otázky na toto téma položili předsedovi Českého svazu vynálezců a zlepšovatelů ing. Václavu Míškovi účastníci jednání rady sekce vynálezců a zlepšovatelů OS KOVO. Záznam této diskuse nyní předkládají čtenářům týdeníku Kovák.

S jakými změnami je třeba počítat v oblasti vynálezectví po vstupu ČR do EU?

Prvním krokem v této oblasti je zajištění přístupu ČR k evropské patentové úmluvě, což se považuje za nejvýznamnější událost po více než osmdesátiletém trvání českého patentnictví. S předstihem se přípravou na přístup a tím související změny v oblasti průmyslových práv důsledně zabýval Úřad průmyslového vlastnictví a k této problematice se rovněž uskutečnilo několik seminářů Českého svazu vynálezců a zlepšovatelů. Aktuální je, že přístup ČR k evropské patentové úmluvě a k reviznímu aktu z listopadu 2000 nabyl účinnosti 1. července 2002.

Co si myslíte o významu zlepšovatelství?

V našich podnicích bylo dost zkušeností s využíváním dobrovolné tvořivé iniciativy, která se projevuje podáváním zlepšovacích návrhů. V současnosti se tak v mnoha případech děje v menším měřítku, než tomu bylo dříve. Zejména malé a střední firmy nevěnují této oblasti patřičnou pozornost. Se vstupem ČR do EU by se měl tento přístup změnit. Většina vyspělých států má svoji hospodářskou prosperitu založenou právě na malých a středních firmách. Tomu může přispět i patřičná podpora a využívání iniciativy zlepšovatelů a mohou pomoci i odbory.

Je pravda, že zlepšovací návrhy jsou nejrozšířenější formou vynálezectví?

Je pravdou, že některé vynálezy a užitné vzory vznikly ze zlepšovacích návrhů. Je to ale spíše výjimka než pravidlo. To proto, že od vynálezu, který splňuje podmínky patentu se vyžaduje i světová novost. Na rozdíl od toho je zlepšovací návrh každé výrobní nebo provozní zdokonalení i řešení BOZP a životní prostředí. I když není na úrovni vynálezu nebo užitného vzoru, přesto může mít pro firmu značný význam.

Není málo, že ve stávajícím zákoně č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, se zlepšovacími návrhy zabývají jen tři paragrafy?

Také v některých zahraničních zákonech nejsou zlepšovací návrhy více upraveny. To proto, že nejsou a nikdy nebyly považovány za průmyslová práva. Mají charakter know-how, to je technických poznatků, pokud splňují jejich pojmové znaky. Proto byly u nás upraveny zákonem tak jako v ostatních zemích.

Jaký je váš názor na odměňování zlepšovacích návrhů - v tomto zákoně se hovoří o tzv. přiměřené odměně?

Pojem „přiměřená odměna" je velmi široký. Co je pro jednu stranu přiměřené, může být pro druhou neúměrně nízké nebo vysoké. Většina firem, ve kterých zlepšovatelství funguje, má směrnice, podle kterých stanoví odměnu. Zde se ponechává na rozhodnutí každé firmy, jak bude zlepšovatelství podporovat a jak stanoví odměnu.

Nemá zdaňování odměn za vynálezy a zlepšovací návrhy negativní vliv na tuto oblast?

Když se připravoval zákon o daních z příjmu a dávaly se připomínky, žádal náš svaz ministerstvo financí, aby se tyto odměny do výše 20 000 Kč nezdaňovaly. I když naší žádosti nebylo vyhověno, tak podle mého názoru toto nijak zlepšovatelství neovlivnilo.

Mají odbory vytvářet tlak na management v oblasti zlepšovatelství?

Na rozvoji a podpoře zlepšovatelství má mít především zájem management. Tomu přináší výsledky, pomáhá zvyšovat konkurenceschopnost výrobků, úspory a zlepšení pracovního prostředí. Pokud budou v této činnosti odbory nápomocné, lze to jenom uvítat.

Jaký je stav podávání zlepšovacích návrhů v porovnání před rokem 1989?

V dobře vedených podnicích se příliš nezměnil. Dokonce se podporuje zlepšovatelství vyhlašováním tematických úkolů a nejlepší zlepšovatelé jsou odměňováni. Toto ovšem závisí na schopnosti vedení podporovat a využívat iniciativu zlepšovatelů, rychle rozhodovat a odměňovat návrhy.

Jak vnímáte činnost sekce vynálezců a zlepšovatelů OS KOVO?

Jsem přesvědčen, že činnost, která přispěje k většímu využívání zlepšovacích návrhů, je velmi záslužná a mělo by se v ní pokračovat. Pokud je mi známo, tak poradenstvím a propagací zlepšovatelství se u nás zabývá jen vaše sekce OS KOVO a náš ČSVZ.

PAVEL DOBIÁŠ,
předseda sekce vynálezců
a zlepšovatelů OS KOVO

Kde byly zatopeny podniky

(Dokončení ze str. 1)

pod vodou zcela firma ČZ Strakonice. Povodeň se dotkla i samotného MP v Českých Budějovicích, které sídlí v budově Metropol - byly zaplaveny sklepy a garáže (včetně automobilu MP).

Na MP v Ústí nad Labem neměli oficiální informace o severních Čechách, neboť město je rozděleno na dvě poloviny, od sebe odříznuté, a ze ZO OS KOVO se neobjevila hlášení, uvedl ekonom MP ing. Jiří Friml. Kromě toho ještě Labe ten den nekulminovalo. Den poté (15. 8.) sdělil, že ze severočeských kováckých podniků jsou pod vodou Kovohutě Povrly a nepracuje se v Pragovce Hrádek, jejíž okolí je zaplaveno.

MP Praha a střední Čechy nemá žádné informace, neboť tam, kde se předpokládají problémy, nelze situaci telefonicky prověřit, konstatoval PhDr. Milan Fiala, vedoucí tohoto MP.

JANA BENEŠOVÁ

Ze světa práce a (ne)zaměstnanosti

NĚMECKO: Více než 400 pracovníků, propuštěných nedávno insolventním výrobcem letadel Fairchild Dornier, převezme evropský letecký a zbrojařský koncern EADS. Noví lidé mají přejít do výroby vojenských letadel, obranné elektroniky, Eurocopteru a Airbusu. Z celkem 3630 zaměstnanců Fairchild Dornier jich má šanci na další pracovní místo v této firmě jen asi polovina, 80 jich již bylo propuštěno, ostatní jsou v současné době ve tříměsíčním rekvalifikačním kursu.

VELKÁ BRITÁNIE: Hewlett-Packard zruší ve své výrobě počítačů na britském území 1580 z celkem 7600 pracovních míst. Mluvčí společnosti oznámil, že toto opatření souvisí s převzetím firmy Compaq Computer Corp. a celkovým snižováním počtu pracovníků.

RAKOUSKO: Přesně 191 590 nezaměstnaných evidovaly rakouské úřady ke 31. červenci 2002, což byl vzestup o 27 224 v porovnání se stejným datem loňského roku. Za uplynulých 12 měsíců tak stoupla nezaměstnanost o 16,6 procenta, u žen o 11,8, u mužů o 21,2 procenta, sdělilo spolkové ministerstvo hospodářství.

- Zhruba 250 nových pracovníků chce v nejbližších měsících přijmout závod MAN Steyr, bývalý Steyr Nutzfahrzeuge, v rakouském městě Steyr. Je to důsledek ekonomického zotavení celého německého koncernu MAN, který ještě na jaře pracoval se zkrácenou dobou a počítal se snižováním počtu zaměstnanců. Právě v rakouském závodě na výrobu užitkových strojů ve Styeru se uvažovalo o zrušení asi 400 pracovních míst. V Rakousku patří německému koncernu vedle MAN Steyr ještě bývalý podnik ÖAF-Gräf+Stift, jež mají dohromady 4843 pracovníků.
- O 1,5 procenta, neboli o 21 000, na 1 421 027 členů se snížil v roce 2001 počet organizovaných odborářů Rakouského odborového svazu (ÖGB). Ještě v roce 1996 měl ÖGB více než 1,53 miliónu členů.
- Po více než 100 letech provozu zanikl v druhé polovině července kdysi prosperující závod na výrobu pneumatik Semperit v Traiskirchenu u Vídně. Závod, který založil v roce 1896 Josef Miskolezy, vyráběl od roku 1900 pneumatiky, jež od roku 1906 nesly označení Semperit. V roce 1936 se v něm začaly vyrábět zimní pneumatiky Goliath, první svého druhu na světě. Poslední vlastník, německý koncern Continental (Conti), rozhodl letos s definitivní platností o uzavření provozu s odůvodněním, že přinášel nízký zisk 4 procenta, zatímco jiné závody Conti vykazovaly 9 procent. Z 950 pracovníků, kteří se ocitli v tíživém postavení nezaměstnaných, je více než polovina ve věku nad 40 let a 26 procent dokonce nad 50 let. Vzhledem k tomu, že v regionu připadá na jedno volné místo 13 uchazečů, je situace propuštěných zaměstnanců Semperitu nezáviděníhodná. Poslední vyrobená pneumatika o hmotnosti 80 kilogramů k nákladnímu automobilu, nesoucí označení Semperit Euro Steel 315/80/R a nápis Poslední pravý Semperit, se dostala jako čestný exponát do městského muzea v Traiskirchenu. Někteří zasloužili, dnes již propuštění, pracovníci obdrželi na slavnosti k jubileu firmy jen pouhé dva týdny před jejím uzavřením od podnikové rady na památku hodinky s nápisem Semperit 1896 - 2002.

SRBSKO: Jediná srbská ocelárna Sartid, ležící ve Smederevu u Bělehradu, vyhlásila pro obrovské ekonomické potíže konkurs. Je zatížena dluhem 1,7 miliardy euro. Vyhlášení konkursu potvrdil 2. srpna srbský ministr privatizace Aleksandr Vlahovic#, podle něhož by podnik měl být sanován a privatizován. V případě, že by ocelárnu převzala americko-slovenská společnost US-Steel Košice, neměl by žádný z 8800 zaměstnanců přijít o pracovní místo. Šéf evropského zastoupení US-Steel John Goodesh však při nedávné návštěvě Sartidu prohlásil, že o případném odkoupení srbské ocelárny dosud nepadlo rozhodnutí.

FRANCIE: Přibližně 10 000 nových pracovních míst vznikne v letecké továrně na výrobu obřích strojů Airbus-Jumbo, jejíž základní kámen byl položen za účasti prezidenta Jacquesa Chiraka 18. července v Toulouse. Továrna, která má rozlohu cca 50 hektarů, má být uvedena do provozu v roce 2004, kdy by měla vyrábět Airbus A380. Obří letadlo pro 555 cestujících má od roku 2006 skoncovat s nadvládou Boeing-Jumbo 747. Všechny díly A308 se mají sice vyrábět v Toulouse, odsud se však budou přepravovat nenalakované do Hamburku, kde se stroje smontují a opatří vnitřním vybavením včetně elektroniky. Na nový letoun došlo již 97 zakázek, prvních deset strojů bude dodáno pro Singapurské aerolinie.

(jh)

Na vlastní oči i kůži

Je to pravda, není to pravda...

Tak by se daly charakterizovat myšlenky, které člověku bloudí hlavou. To, co vidíme denně v televizi, slyšíme v rozhlase, a někteří to prožívají na vlastní kůži, nelze jinak nazvat než katastrofou. Mnohdy jsme našimi sdělovacími prostředky masírováni tragédiemi, které se odehrávají pro mnohé tak pomyslně daleko. Tragédie, která má dnes podobu lidskou i materiální, někteří z nás tak zblízka prožívají poprvé v životě.

Nejsmutnějším obrázkem, který jsem za poslední dny viděl, byl ten, když kdosi s úsměvem a skleničkou sektu v ruce z pražského mostu sledoval ničivý živel. Sám sobě si kladu otázku: Je to pravda, není to pravda? Může lidská morálka a etika mít i takovouto podobu? O těch, kteří rabují, se již bohužel jako o lidech mluvit nedá.

Škody jsou nesmírné a zničující. Proto také jsou OS KOVO realizovány kroky, které pomohou tyto lidské tragédie alespoň trochu zmírnit. Založili jsme povodňové konto, na které lze zasílat finanční výpomoc, počítáme s využitím sociálně podpůrného fondu pro naše postižené členy. V době, kdy píši tyto řádky, se připravují všechna technická i organizační opatření pro efektivní pomoc. Zcela jistě tady budeme potřebovat pomoc našich metodických pracovišť, našich funkcionářů i členů. Tudíž dopředu patří poděkování všem, kteří budou pomoc organizovat. Největší dík však patří těm, kteří pomohou finančně, ať jsou to základní organizace nebo jednotlivci.

Nejdříve bude nutné rozsah škod u našich členů co nejrychleji zmapovat tak, aby pomoc byla adresná, a jak jsem již podotkl, efektivní. Je pravdou, že zítra může být pozdě, ale snahou nás všech je věci nezdržovat a maximálně urychlit. Na druhé přílišná zbrklost může výsledný efekt zcela znehodnotit.

Když si vzpomenu na rok 1997 a obec Bochoř, kde jsem spolu se svými bývalými kolegy předával finanční pomoc ve výši 50 000 Kč z prostředků základní organizace, kde jsem dříve působil, nebyl integrovaný záchranný systém ještě skutečností. Teď tyto mechanismy pracují jako dobře seřízený stroj. Vláda, která nastoupila doslova před pár týdny do funkce, prochází nesmírně zatěžkávající zkouškou. Zkouškou, která v praxi ukáže, zda doopravdy myslí na lidi. Zatím nemám důvod o tom nijak pochybovat. Spíš si kladu otázku, kde jsou ti rétorici, kteří všechno vědí dopředu a umějí exelentně kritizovat. Zatím jsem je moc v televizi neviděl, a mám-li být upřímný, ani mi nescházejí.

Co říci na závěr, česká povaha zase po dlouhé době ukazuje svoji lepší tvář, lidé se semkli, pomáhají si a jsou solidární. To je trend, který si přeji, aby vydržel co nejdéle nejen ve společnosti, ale i v OS KOVO.

MIROSLAV KOSINA,
místopředseda OS KOVO
pověřený koordinací
povodňových činností

Povodně z pracovněprávního hlediska:

Pracovní volno a odměňování zaměstnanců

V současné době do našeho života opět zasáhly tragickým způsobem povodně nečekaného a nesmírného rozsahu. Důsledky se projevují také u mnohých zaměstnavatelů - na jedné straně nemohou zajistit zaměstnancům práci podle jejich pracovní smlouvy a na druhé straně jsou nuceni odstraňovat následky ničivých povodní na majetku svých firem.

Z uvedených důvodů považuje Odborový svaz KOVO za nutné připomenout několik ustanovení pracovněprávních předpisů, které upravují vzájemné vztahy zaměstnavatele a zaměstnance a jejich práva a povinnosti vyplývající z pracovního poměru právě při situacích, kdy tyto vztahy jsou ovlivněny živelnými událostmi a nepříznivými povětrnostními vlivy. Důležité je si uvědomit, že věcný obsah obou dvou uvedených termínů je nesporně naplněn při právě probíhajících povodních.

Prvním ustanovením, které v této souvislosti musíme připomenout, jsou ustanovení § 37 odst. 4 písm. a) a b) zákoníku práce, podle kterých může zaměstnavatel převést zaměstnance i bez jeho souhlasu na dobu nezbytné potřeby na jinou práci, než byla sjednána, nemůže-li zaměstnanec konat práci pro její přerušení způsobené nepříznivými povětrnostními vlivy nebo je-li to potřeba k odvracení živelní události nebo jiné hrozící nehody nebo ke zmírnění jejich bezprostředních následků.

Důležitou povinností zaměstnavatele v těchto případech je povinnost přihlížet k tomu, aby tato jiná práce byla vhodná pro zaměstnance vždy vzhledem k jeho zdravotnímu stavu a schopnostem a pokud možno i k jeho kvalifikaci. Na rozdíl od jiných případů převedení na jinou práci není v těchto případech zaměstnavatel povinen vydat zaměstnanci písemné potvrzení o důvodu a době převedení na jinou práci, je však povinen se zaměstnancem předem projednat důvod převedení a dobu, po kterou má převedení trvat.

Neméně důležitým ustanovením je ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen zákon o mzdě), podle kterého, je-li zaměstnanec převeden na jinou práci, než je uvedená v pracovní smlouvě, za niž přísluší nižší mzda, mimo jiné i z důvodu odvracení živelní události nebo jiné hrozící nehody nebo ke zmírnění jejich bezprostředních následků nebo z důvodu přerušení práce způsobené nepříznivými povětrnostními vlivy, přísluší mu po dobu převedení ke mzdě doplatek do výše jeho průměrného výdělku.

Dalšími negativními následky povodní jsou časté případy, kdy zaměstnancům je objektivně znemožněna cesta do zaměstnání přerušením provozu nebo zpožděním hromadných dopravních prostředků. Na tuto možnost výslovně pamatuje ustanovení přílohy k nařízení vlády č. 108/1994 Sb., kterým se provádí zákoník práce a některé další zákony v článku 7, na jehož základě je zaměstnavatel v těchto případech povinen takto postiženým zaměstnancům poskytnout pracovní volno bez náhrady mzdy na nezbytně nutnou dobu. Podmínkou poskytnutí pracovního volna je skutečnost, že zaměstnanci nemohli dosáhnout místa pracoviště jiným přiměřeným způsobem.

Důležité je upozornit na možnost v kolektivních smlouvách nebo vnitřních předpisech zvýšit nároky zaměstnanců na pracovní volno, popřípadě náhradu mzdy nad rozsah stanovený v nařízení vlády č. 108/1994 Sb., popřípadě rozšířit jejich okruh o další případy, kdy zaměstnanci vznikne nárok na pracovní volno, popřípadě na náhradu mzdy, přičemž tato náhrada mzdy nesmí překročit výši průměrného výdělku. Tuto možnost zakotvuje ustanovení § 128 odst. 3 zákoníku práce právě pro oblast jiných důležitých důvodů týkajících se zaměstnance. Podle tohoto ustanovení je tedy možno v kolektivní smlouvě sjednat nárok na náhradu mzdy při pracovním volnu i v případě přerušení provozu nebo zpoždění hromadných dopravních prostředků. V těchto případech by potom zaměstnancům náleželo toto pracovní volno i s náhradou mzdy ve sjednané výši.

Rovněž musíme upozornit na odlišné případy, kdy se zaměstnanci rovněž nemohou dostavit do zaměstnání v důsledku povodně, avšak z důvodu, kdy tito zaměstnanci poskytují osobní pomoc při živelních událostech, nebo v jiných obdobných mimořádných případech a dále v případech, kdy je fyzická osoba povinna podle právních předpisů osobní pomoc poskytnout. V tomto případě by se jednalo o výkon tzv. občanských povinností ve smyslu ustanovení § 14 odst. 3 nařízení vlády č. 108/1994 Sb. a zaměstnavatel by byl povinen zaměstnanci poskytnout pracovní volno v nezbytně nutném rozsahu a takto krátkodobě uvolněnému zaměstnanci by rovněž zaměstnavatel poskytl náhradu mzdy ve výši průměrného výdělku. Nezbytné v tomto případě je upozornit, že pokud z povahy věci nebo z dokladů předložených zaměstnavateli nevyplývá, že k výkonu občanské povinnosti muselo dojít v pracovní době, může si o tom zaměstnavatel vyžádat potvrzení od toho, z jehož podnětu nebo v jehož zájmu bylo zaměstnanci pracovní volno poskytnuto. V tomto případě je zřejmé, že je potřeba posuzovat každý konkrétní případ individuálně podle podmínek a potřeb na daném místě a v daném čase.

Rozsah současných povodní a nesmírná četnost různých možných okolností, které v těchto případech mohou nastat, může přinést i případné další či jiné problémy v souvislosti se vztahy zaměstnavatelů a zaměstnanců. Tyto případy by potom bylo potřeba řešit individuálně, a to jak ve smyslu uvedených ustanovení pracovněprávních předpisů, tak i případně, podle okolností, ve smyslu jiných odpovídajících ustanovení pracovněprávních předpisů.

JUDr. JIŘÍ PODHAJSKÝ,
právní odbor OS KOVO

Kdepak katastrofickej film! Tohle je, babi, aktuální povodňové zpravodajství...

Hra s čísly o zaměstnanosti v Nové huti

Díky tlaku odborů se dramatické změny nedějí

Před nedávnem proběhla tiskem nepravdivá informace, že ostravská Nová huť v prvním pololetí letošního roku propustila již 800 lidí. Jaká je skutečnost? V uvedeném období ukončilo pracovní poměr v Nové huti celkem 417 zaměstnanců, z čehož 240 z důvodu organizačních změn. Přitom výpověď pro nadbytečnost obdrželo pouze 47 zaměstnanců, 193 lidí odešlo z Nové huti na základě uzavřené dohody o ukončení pracovního poměru dle § 43 zákoníku práce. (Jedná se zejména o zaměstnance, kteří využili možnost odchodu do důchodu.)

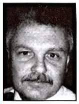

Již řadu let vykonávám funkci místopředsedy Podnikové odborové rady OS KOVO v Nové huti a nemůže mi být lhostejné, jak je na veřejnosti prezentován výsledek práce odborů. Pod naším tlakem zaměstnavatel po celá léta průběžně snižoval stav zaměstnanců Nové huti sociálně únosným způsobem. Nepřijímal prakticky žádné zaměstnance a umožnil všem, kteří chtěli odejít nebo měli možnost za výhodných podmínek z Nové huti odejít, ukončit s ním pracovní poměr.

Za posledních 12 let v průměru ročně „opouštělo" brány Nové huti z důvodů organizačních změn 289 zaměstnanců, z toho 248 dohodou a pouze 41 na základě výpovědi.

Početní stav zaměstnanců Nové huti se přitom ve stejné době snížil z 23 185 na 12 549 v přepočtených stavech, tj. o 10 636 osob. Z toho necelých 6000 bylo převedeno do dceřiných a jiných společností.

Nutno podotknout, že se nám prostřednictvím kolektivního vyjednávání a jednáními s kompetentními orgány podařilo prosadit pro uvolňované zaměstnance řadu nadstandardních opatření pro zmírnění dopadů ze ztráty zaměstnání v Nové huti.

Věřím, že tento postup bude v Nové huti uplatňován i nadále. V květnu 2002 jsme vládní meziresortní komisi pro jednání s LNM (novým vlastníkem) předložili písemné požadavky k zapracování do smlouvy o prodeji akcií Nové huti. Kromě garancí sociálních jistot jsme žádali, aby se nový majitel akcií Nové huti zavázal také k tomu, že bude v rámci investiční činnosti vytvářet dostatečný počet nových pracovních míst pro uvolňované zaměstnance.

Byli jsme připraveni o těchto otázkách zahájit jednání s firmou LNM a sjednat s ní příslušnou smlouvu. Naši iniciativu tehdy odmítla jak meziresortní komise, tak i LNM a naše požadavky byly z větší části komisí ignorovány.

Pravdou je, že údaj o snížení početního stavu zaměstnanců Nové huti o 3400 osob do konce roku 2005 česká vláda předložila do Bruselu ještě dříve, než zahájila jednání s LNM. Těžko by se jejím zástupcům vysvětlovalo, proč náhle změnili názor, a mohlo by to znevěrohodnit i ostatní předložené podklady.

Za této situace odbory Nové huti usoudily, že pro podnik a jeho zaměstnance je mnohem důležitější mít zodpovědného, kapitálově a tržně silného vlastníka než pod tlakem svých požadavků nechat Novou huť padnout. Proto jsme netrvali na splnění našich požadavků a vyslovili jsme souhlas s uzavřením smlouvy s LNM v dohodnutém znění. Domnívám se, že odbory v Nové huti jsou dostatečně silným seskupením, které má na to, aby své požadavky prosadilo standardním způsobem prostřednictvím kolektivního vyjednávání.

Návrh kolektivní smlouvy Nové huti na období let 2003 až 2005, který jsme již v červenci předložili představenstvu Nové huti, je tomu důkazem.

Tabulka 1990 - 2001:

O snižování početního stavu zaměstnanců v Nové huti vypovídá tabulka, kterou je možno prezentovat:

Rok	Celkem skončené pracovní poměry*)	Převedení zaměstnan. do jiných firem	Z toho organizační změny: celkem	z toho dohody	výpovědi
1990	3421	0	33	30	3
1991	4269	294	626	618	8
1992	2982	0	236	224	12
1993	5255	3140	257	246	11
1994	2241	600	193	191	2
1995	1257	25	28	17	11
1996	1395	5	117	96	21
1997	2697	1294	325	237	88
1998	1057	245	141	110	31
1999	1595	0	801	581	220
2000	942	0	360	307	53
2001	891	3	350	318	32
celkem	27 986	5606	3467	2975	492
2002 (do 30. 6.)	417	0	240	193	47

**) v těchto údajích jsou i početní stavy zaměstnanců, kteří byli převedeni do jiných (cca 20) obchodních firem, a dále ti, kteří byli přemístěni v rámci Nové hutě mezi jednotlivými výrobními závody. Toto číslo může vyvolat překvapení, neboť vyvolává pocit, že se vlastně Nová huť zcela personálně změnila. Jde však pouze o čísla.*

JAROSLAV MAREK,
místopředseda Podnikové odborové rady OS KOVO při Nové huti, a. s.

Povodně a podpory

Bohužel zase jsou tu povodně a nic neodstraní hrůzu, kterou napáchaly bez přičinění nás všech. S ohledem na již předešlé zkušenosti zveřejňujeme možnosti podpor pro postižené.

1. Podpora z prostředků ZO členovi:

Plnění z odborových prostředků, které mají sociální charakter, a to podpora při povodních bezesporu má, mají pro účely daní charakter příspěvku poskytnutých z prostředků občanského sdružení a jsou ve smyslu zákona č. 586/1992 Sb. § 4 odst. 1 písm. k) v platném znění od daně z příjmu osvobozeny. Nejsou předmětem daně darovací, a to podle zákona č. 357/1992 § 6 odst. 3 písm. c) v platném znění.

2. Sociální výpomoc z prostředků FKSP, popřípadě sociálního fondu, nebo zisku po zdanění:

Zde od 1. 1. 1999 platí novela zákona č. 586/1992 Sb., a to zákon č. 333/1998 Sb.

V § 6 odst. 9. písm. v) (od daně jsou, kromě příjmů uvedených v § 4, dále osvobozeny):

příjmy do výše 10 000 Kč poskytnuté zaměstnavatelem jako sociální výpomoc zaměstnanci v přímé souvislosti s překlenutím jeho mimořádně obtížných poměrů v důsledku živelné pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie na územích, na kterých byl vyhlášen nouzový stav (podle čl. 5 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky), za předpokladu, že tyto příjmy jsou vypláceny z fondu kulturních a sociálních potřeb, nebo ze sociálního fondu (ze zisku po zdanění) za obdobných podmínek, na které se předpis o fondu kulturních a sociálních potřeb nevztahuje. V roce 1998 vyplacená podpora byla daněna spolu s příjmem ze zaměstnání.

3. Podpory z prostředků obcí nebo okresů:

Pokud tyto podpory jsou zaplaceny z rozpočtu obcí, nejsou předmětem darovací ve smyslu zákona č. 357/92 Sb. § 6 odst. 3 písm. d).

Je ale nutné, aby i příjmy ze sbírek apod. byly zahrnuty do rozpočtů. Pokud jsou vedeny mimo rozpočet, podléhá z těchto prostředků podpora dani darovací (zkušenost po posledních záplavách, kdy obce držely sebrané finanční prostředky mimo rozpočty).

JINDRA PLESNÍKOVÁ,
právní odbor OS KOVO

Kam na kursy v září a říjnu

Nabídka vzdělávacích kursů, které jsou připraveny na září a říjen 2002 v příjemném prostředí účelového zařízení VS ČR - Pracov - Tábor a Praha 4 Na Květnici:

Dovoluji si tímto připomenout šest dvoudenních kursů, které mohou být zajímavé nejen svým obsahem, ale především dosažitelností místa jejich konání. Jedná se o:

S 14 - Kolektivní vyjednávání - strategie pro rok 2003
termín: **11. 9. - 12. 9. 2002**
lektor: specialisté úseku odborové politiky OS KOVO
místo: Pracov - Tábor

S 15 - Kolektivní vyjednávání - pravidla, strategie, techniky
termín: **12. 9 - 13. 9. 2002**
lektor: Mgr. Jiří Šuráň - specialista OS KOVO
místo: Pracov - Tábor

S 16 - Právní úprava kolektivního vyjednávání a postavení odborů
termín: **2. 10. - 3. 10. 2002**
lektor: specialista právního odboru OS KOVO
místo: Praha 4 Na Květnici

S 17 - Zákoník práce a prováděcí nařízení vlády
termín: **3. 10. - 4. 10. 2002**
lektor: specialista právního odboru OS KOVO
místo: Praha 4 Na Květnici

S 18 - Mzdy v kolektivním vyjednávání
termín: **23. 10 - 24. 10. 2002**
lektor: ing. Zdeněk Dobiáš - specialista OS KOVO
místo: Praha 4 Na Květnici

S 19 - Jak efektivně zhodnocovat volné finanční prostředky
termín: **24. 10. - 25. 10. 2002**
lektoři: FEDS, s. r. o.
místo: Praha 4 Na Květnici

Veškeré bližší informace včetně hlavních bloků programu jsou obsaženy v katalogu vzdělávání OS KOVO.

Účastnické náklady tvoří pouze čas věnovaný sebevzdělání a jízdné do místa konání. Vše ostatní je hrazeno z prostředků OS KOVO.

Přihlášení na kurs je třeba provést podle pokynů uvedených v katalogu. Těším se na spolupráci.

Mgr. JIŘÍ ŠURÁŇ,
odbor vzdělávání OS KOVO

• Časopis OS KOVO • IČO: 49276832 • Uzávěrka vždy v pátek ve 12 hodin • Vydává OS KOVO • http://www.oskovo.cz • Zlom: Jan Malý • Tisk: Grafotechna PRINT • Redakce: šéfredaktor Mgr. Martin Beneš, redaktorka PhDr. Jana Benešová, tajemnice Miluše Nováková • Adresa redakce a vydavatele: nám. W. Churchilla 2, 113 59 Praha 3 • Telefon: 02/24 46 23 44 • Fax: 02/22 71 76 66, email: Benes.Martin@cmkos.cz • Redakční rada: J. Švec - předseda, tel.: 038/7016155, O. Beneda, J. Cvíček, M. Kosina, Bc. A. Mačák, Mgr. L. Pašek, J. Sůva, Mgr. P. Taraba • Cena výtisku 3 Kč • Rozšiřují společnosti holdingu PNS, a. s • Od 1. 1. 2001 jsou v souvislosti s centralizací správy kmene do **abocentra v Brně** vytvořena pro předplatitele v celé ČR jednotná telefonní čísla: pro příjem objednávek a změn tel.: 05/41233232, pro příjem reklamací tel.: 0800/171181, fax. 05/41616160, e-mail: abocentrum@pns.cz • Adresa: Předplatné tisku, s. r. o., Abocentrum, Moravské nám. 12 d, P. O. Box 351, 659 51 Brno • Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS, a. s., administrace vývozu tisku, Hvožďanská 5-7, 148 31 Praha 4-Roztyly • Redakcí nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí • Autorsky neoznačené články jsou převzaty ze servisu ČTK • Podávání novinových zásilek povolila Česká pošta, s. p., odštěpný závod Praha, č.j. nov. 6094/96 ze dne 20. 8. 1996 • ISNN - 0332-9270 • MK ČR E 4605